

Representantskap til et IKS skal velges av kommunestyret selv

Kommunal Rapport 15.01.2019

Det er ikke lov med indirekte oppnevninger til IKS-enes representantskap, påpeker Jan Fridthjof Bernt. Det ikke kan gjøres inngrep i kommunestyrets eller fylkestingets rett til å foreta valg på fritt grunnlag til representantskapet i et IKS.

SPØRSMÅL: «Det hender at det står i selskapsavtalen for et IKS at gitte personer eller funksjoner skal utgjøre representantskapet, for eksempel medlemmene i et regionråd, eller ordfører, varaordfører og en representant fra opposisjonen. I noen tilfeller er denne indirekte oppnevningen delegert, for eksempel slik at ordfører kan peke ut representantene til det organet der medlemmene ifølge selskapsavtalen utgjør representantskapet.

Er slike ordninger i strid med IKS-loven § 6, som sier at kommunestyret selv velger representant til representantskapet, eller er delegasjonssperren ivaretatt ved at kommunestyret selv i sin tid har vedtatt selskapsavtalen?»

SVAR: Nei, dette vil være en ulovlig oppnevning. Når det står i [lov om interkommunale selskapers § 6](#) at «Vedkommende kommunestyre eller fylkesting oppnevner selv sine representanter», betyr det at deltakerkommunene ikke kan avtale andre måter å utpeke representantskapsmedlemmer på enn det som er fastsatt i loven. Og når det sies at kommunestyret eller fylkestinget «selv» skal foreta dette valget, betyr det kommunestyret eller fylkestinget ikke kan delegere dette til andre.

Avtaler som gir særlige regler om hvem som skal utpeke medlemmer av representantskapet, eller om hvem som skal eller kan velges, vil ikke være rettslig bindende. De kan leses som politiske avtaler som sier noe om hvordan man ønsker at representantskapet blir sammensatt, for eksempel ved gjennomgående representasjon der medlemmer av regionrådet også er medlemmer av representantskapet, eller ved at valg skal skje i overensstemmelse med forslag fra for eksempel ordfører eller opposisjonspartier.

Det formelle valget må altså alltid foretas av kommunestyret eller fylkestinget, og disse er ikke bundet av de kriteriene eller prosedyrene som er angitt i selskapsavtalen. Men her er det en viktig bestemmelse i IKS-loven § 6, andre avsnitt: «Kommunestyret eller fylkestinget bestemmer selv om dets representanter skal velges ved forholdsvalg eller flertallsvalg». Hvis det er truffet et vedtak om at valget skal skje som flertallsvalg, betyr at et flertall i kommunestyret kan foreta et valg av en «pakke» som er «skreddersydd» for å oppfylle slike spesielle kriterier. Men uansett valg måte er lovens regel klar; det kan ikke gjøres inngrep i kommunestyrets eller fylkestingets rett til å foreta valg på fritt grunnlag til representantskapet i et IKS.